GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 54. *Vinerĭ 8 (20) Martie* 1885.

Brașovŭ, 7 (19) Martie 1885.

Intriganții și denunțianții ungurĭ din Clușiu au câștigatŭ o armă nouă în contra nóstră, de când Archiereii noștri au cedatŭ presiunei despotice a ministrului Trefort în afacerea oprirei rugăciunilorŭ pentru Horia.

Ei găsescŭ o plăcere diavoléscă de a ațița pe unii în contra celorlalțĭ spre a-i desbina. Acésta este o tactică vechiă a dușmanilorŭ némului nostru și e fórte durerosŭ, că încă și astăḑĭ mai găsescŭ la noi Românii tĕrĕmŭ de a și-o desvolta în detrimentulŭ națiunei nóstre.

Cea mai nouă debutare a intriganților unguri constă în aceea, că aducêndŭ laude peste mĕsură umflate Archiereilorŭ, pentru că au pusŭ iscălitura sub fatalulŭ mandatŭ alŭ d-lui Trefort, îșĭ dau tóte silințele de a ațița pe acești înalțĭ prelațĭ în contra acelorŭ bravĭ preoțĭ, cari nu au suferitŭ a fi intimidațĭ de ordinulŭ ilegalŭ alŭ ministrului, ci și-au împlinitŭ datoria de păstorĭ sufletescĭ sevĕrșindŭ rugăciunile pentru sufletele martirilorŭ dela 1874—5 așa precum a doritŭ și a cerutŭ poporulŭ.

După a nóstră tare convingere preoțimea română, în spiritulŭ evangeliei și alŭ învĕțătorilorŭ bisericei, nu a fostŭ nicĭ câtŭ de puținŭ obligată de a asculta de ordinulŭ ministrului impusŭ archiereilorŭ, în ceea ce privea oprirea ei de a ține rugăciunĭ în biserică.

Nu esistă nicĭ o autoritate archierésca creștină pe lume, care sĕ aibă dreptŭ a opri pe preotulŭ sânțitŭ de a face rugăciunĭ în biserică pentru orĭ și ce creștinŭ.

Este dér absurditate, décă nu rĕutate, a susține, că prin ținerea de rugăciunĭ pentru sufletele martirilorŭ din 1785, pe care nu era nimenĭ, nicĭ chiar capulŭ bisericei în dreptŭ de a-o împiedeca, preoții noștri respectivĭ ar fi comisŭ unŭ actŭ de nesupunere față cu autoritatea bisericéscă și că prin fapta lorŭ sevĕrșită în împlinirea sacrei lorŭ misiunĭ spirituale, pentru care numai înaintea lui Dumneḑeu sunt rĕspunḑĕtorĭ, arŭ fi creatŭ o stare de anarchiă în biserică.

Orĭ ce omŭ cu mintea sănătósă vede, că în casulŭ de față anarchia vine de susŭ și nu de josŭ. Stările anarchice, despre cari vorbesce o fóiă maghiară din Clușiu, le prepară ordinile despotice și ilegale ale miniștrilorŭ ungurescĭ, le prepară neiertata lorŭ ingerință în autonomia bisericei și în drepturile ei și ale archiereilorŭ ei.

Nu preotulŭ și dascălulŭ, care îșĭ împlinesce datoria după cea mai bună a sa consciință în puterea legilorŭ divine și umane, ci cei ce-lŭ împiedecă în împlinirea sântei lui chiămărĭ prepară anarchia nu numai în biserică, ci și anarchia în statŭ.

Deși Archiereii noștri într'unŭ momentŭ nefericitŭ au cedatŭ puterei guvernului, suntemŭ totușĭ convinșĭ că n'au făcut'o de bună voiă, ci numai sub influința unei nerușinate terorisărĭ.

Dacă înse Metropoliții și Episcopii noștri ar asculta de șoptele dușmane și s'ar încerca de-a prigoni pe acei preoțĭ, carĭ au sevĕrșitŭ rugăciunĭ în bisericĭ pentru Horia, séu décă arŭ cere dela vr'unulŭ din ei vr'unŭ sacrificiu alŭ credinței și alŭ convicțiunei sale, sub cuvêntulŭ apĕrărei autorității bisericescĭ, atuncĭ ar fi documentatŭ, că s'au aliatŭ cu dușmanii în contra credinciosilorŭ lorŭ și nu numai că într'unŭ momentŭ de slăbiciune au părăsitŭ causa poporului, ci mergŭ chiar în contra ei.

Atuncĭ lesne s'ar puté întêmplá ca fóia sĕ se întórcă și ca poporulŭ sĕ-i părăséscă și sĕ remână păstorĭ fără de turmă!

—o—

CRONICA POLITICĂ.

In otelulŭ Berlinŭ din orașulŭ Nișŭ s'a ținutŭ ḑilele acestea unŭ meeting serbo-macedonénŭ, la care au luatŭ parte 2000 persóne. Președinte a fostŭ archimandritulŭ Sava Decanski, și igumenulŭ Vucovicĭ, unŭ macedonénŭ, vice-președinte. S'a primitŭ o resoluțiune, care cuprinde următórele trei puncte: 1 Unŭ protestŭ în contra desfigurărei fapteloră sĕvĕrșite în Macedonia și Serbia vechiă din partea Bulgarilorŭ și a Turcilorŭ. 2. Protestŭ în contra pretensiunilorŭ nejuste ale Bulgarilorŭ asupra ținuturilorŭ locuite de Sêrbĭ. 3. Cererea de a se face o împărțire etnografică a peninsulei balcanice. Asemenĭ meetingurĭ se vorŭ mai ține încă în diferite alte orașe. Comitetulŭ esecutivŭ a Serbo-Macedonenilorŭ, ce are reședința în Belgradŭ, a trămisŭ resoluțiunea de mai susŭ în traducere francesă către tóte puterile semnatare ale tractatului dela Berlinŭ, precum și către ómenii de statŭ amicĭ Sêrbilorŭ. Dela 17 l. c. încóce va apăré în Belgradŭ o fóiă sêrbo-macedonénă în limba francesă și sêrbéscă.

*

Cine s'a îndoitŭ vr'odată despre aceea, că Englesi au spiritŭ comercialŭ »comme il faut« și că tótă politica lorŭ este condusă în acestŭ spiritŭ? Ce e mai prețiosŭ pentru noi? se întrébă ei și acuma și ḑiarulŭ »Globe« ḑice în privința acésta:

»D. Gladstone trebue sĕ fi ajunsŭ la convingerea că amiciția Germaniei face mai multŭ decâtŭ unŭ teritoriu de 80 de mile pe țĕrmulŭ Africei occidentale, și de aceea a renunțatŭ la posesiunea acestorŭ 80 de mile în favorulŭ Germaniei. Germania devine astfelŭ, și acésta e unŭ resultatŭ alŭ visitei contelui Herbert Bismarck la Londra, stăpână peste întreaga regiune a Camerunului, afară de portulŭ Victoria cedatŭ guvernului englezŭ de societatea misionarilorŭ baptiștĭ, și de țéra situată în nemijlocită apropiere a acestui portŭ. Se pare ce e dreptŭ, că Germanii 'șĭ au luatŭ și ei unele îndatorirĭ în schimbulŭ acestei însemnate concesiunĭ, dér în totalŭ totŭ ei suntŭ aceia carĭ câștigă. Acésta însĕ nu e decâtŭ o cestiune secundară Țara Camerunului nu e de importanță vitală pentru Englitera și de sigurŭ nu face ca din causa ei Englesii sĕ stea rĕu cu Germania. Singura parte neplăcută a acestei afacerĭ este momentulŭ și felulŭ în care s'a făcutŭ cesiunea. Fără îndoială ḑice »Globe«, e o nenorocită întêmplare că amŭ renunțatŭ la acéstă posesiune chiar a doua ḑi după ce lordulŭ Granville, vorbindŭ de dênsa ḑicea, că nicĭ prin gândŭ nu trebue sĕ vie că o vomŭ putea ceda vr'o dată. Europa întrégă va crede că amŭ cedatŭ unei amenințărĭ, și acéstă credință nu ne va folosi multŭ în numerósele cestiunĭ carĭ se nascŭ pe fiecare ḑi. Suntŭ unele puterĭ cari și-arŭ putea închipui, nu fără cuvêntŭ, că de acum înainte n'au de câtŭ sĕ ne stringă puținŭ pentru ca sĕ dobândéscă dela noi totŭ ce vorŭ dori«

*

Visita prințului de Walles în Irlandia, ce este proiectată a se face în curêndŭ, a îndemnatŭ pe Parnelițĭ a adresá unŭ apelŭ către poporulŭ Irlandiei, în care se ḑice între altele: Fiindŭ provocațĭ a ne dá opiniunea asupra viitórei visite a prințului și a prințesei de Walles în Irlandia, facemŭ acéstă declarândŭ următórele: Poporulŭ Irlandei este obligatŭ de a evità ori-ce actŭ, care ar justifică impresiunea, ca ar puté fi sedusŭ prin vr'o putere óre-care a slăbi din lupta pentru autonomiă. Visita prințului în Irlandia nu va fi lipsită de scopurĭ politice și ea va fi folosită de partidele din Anglia, spre a interpretá falsŭ disposiția și părerile poporului irlandezŭ. Acéstă visită se face sub auspiciile lordului Spencer, care este cu dreptŭ urîtŭ de Irlandesĭ și într'unŭ timpŭ, când libertățile poporului irlandezŭ suntŭ călcate în picióre printr'o lege siluitóre. Prin urmare în aceste împrejurărĭ este după părerea nóstră datoria poporului irlandezŭ și a representanțilorŭ sĕi în tóte corporațiunile publice ca — evitândŭ orĭ-ce actŭ de nepolitețĕ față cu prințulŭ și prințesa de Walles — sĕ observeze o asemenea reservă, care sĕ pótă documentá în de ajunsŭ iubirea lorŭ nestrămutată pentru principiele naționale și hotărîtulŭ lorŭ disprețŭ în contra celorŭ ce le calcă libertățile naționale.«

*

După scirile ce le-a primitŭ »Pol. Corr.« despre revolta Albanezilorŭ, orașulŭ Prizrena este asediată de 10,000 de revoltațĭ. Albanezii permitŭ comunicațiunea în orașŭ și afară din elŭ, dar iau taxă pentru acésta. Revoltații au distrusŭ liniile telegrafice și podurile, așa că Ibrahim pașa, care se află închisŭ de Albanezĭ, nu póte încunosciințá guvernulŭ turcescŭ despre situațiunea sa decâtŭ prin iscóde de încredere. Pórta a concentratŭ deja 5000 de ómenĭ din garnisónele albaneze și Vassel pașa e pe drumŭ cu întărirĭ marĭ de trupe. Se crede că operațiunile trupelorŭ turcescĭ concentrate vorŭ începe încă înainte de sosirea lui Vassel pașa.

*

Conflictulŭ dintre Anglia și Rusia în cestiunea afgană e pe cale de a se aplana. „Politische Corresp.« e informată, că cercurile guvernamentale ruse sunt fórte mulțumite cu mersulŭ ultimelorŭ tractărĭ cu cabinetulŭ englesŭ și se crede că se va găsi unŭ modus vivendi, înlăturându-se astfelŭ pericululŭ unui rĕsboiu între cele două puterĭ. Capii militarĭ rușĭ din provinciile asiatice au primitŭ ordine, ca sĕ se abțină dela orĭce pasŭ și mișcare, ce ar puté compromite situațiunea imbunătățită. Totŭ astfelŭ cabinetulŭ englesŭ a datŭ ordine, ca Englesii prin influința lorŭ sĕ oprésca pe Afganĭ dela astfelŭ de mișcărĭ. Pentru ca conflictulŭ sĕ se înlăture cu totulŭ, e de lipsă ca Emirulŭ Afganistanului sĕ se alăture la învoiala făcută la 5 Martie între Anglia și Rusia, și care constă în aceea, ca nicĭ Rușii nicĭ Afganii sĕ nu mai înainteze trupe în punctele din litigiu.

—o—

„Archiereii Românĭ."

Sub titlulŭ acesta publică „Ellenzék" unŭ articulŭ, care caracteriséză destulŭ de viu tristele urmărĭ ale atitudinei archiereilorŭ noștri față cu despoticulŭ mandatŭ alŭ d-lui Trefort dela 24 Febr. a. c. Estragemŭ dintr'însulŭ următórele:

»Opiniunea publică maghiară póte fi mulțămită cu purtarea archiereilorŭ românĭ. Archiereii românĭ au făcutŭ ceea ce n'au făcutŭ mulțĭ înaintea lorŭ, ba abia a făcutŭ vr'unulŭ, ca sĕ ia posițiune pe față în contra curentului estremilorŭ românĭ. Asta a fostŭ datoria lorŭ. Celŭ mai mare periculŭ pentru poporulŭ românŭ a fostŭ, că preoții lorŭ n'au fostŭ ómenĭ francĭ, ci cu două fețe Ei au datŭ poporului astfelŭ de rĕspunsurĭ, ca metropolitulŭ dela Strigoniu, că: »reginam occidere nolite timere« ș. a. și apoi poporulŭ a făcutŭ ceea ce a fostŭ rĕu. Șaguna, care asemenea era cu două fețe, adevĕratŭ că a căpĕtatŭ multŭ dela Nemțĭ pe séma bisericei sale, dar niciodată nu l'a privitŭ nimenea de patriotŭ maghiarŭ. Și apoi e și greu a ședé pe două scaune.«

„Cei doi metropolițĭ, și o parte a celorlalțĭ episcopĭ și-au împlinitŭ față cu sĕrbătórea lui Horia datoria lorŭ patriotică. Au opritŭ preoțimea de a ține aniversarea. (Se genéză fóia maghiară de a ḑice în locŭ de »aniversare:« cultulŭ divinŭ.) Au declaratŭ pe față, că nu este ertatŭ a serbă în biserică memoria acelorŭ bărbațĭ, carĭ au omorîtŭ și au prădatŭ..... Istoria i-a judecatŭ pe acéștia și dreptatea a fostŭ satisfăcută.«

După acésta ḑice că pressa estremă română atacă pe Archierei și amintesce de faima demisiunei metropolitului Mironŭ, ḑicêndŭ că le-ar plăcé estremilorŭ sĕ demisiuneze acestŭ archiereu, ca sĕ vină unulŭ în locŭ, cu care sĕ pótă face ei ce vorŭ voi.... apoi continuă așa:

»Gazeta« atacă pe Vancea, că cu ce dreptŭ a ordonatŭ preoțilorŭ și le-a interḑisŭ serbarea lui Horia?«

„Tristŭ lucru. — Și în mânia acestorŭ interḑicerĭ preoții ici și colo totușĭ au prăsnuitŭ sĕrbătórea lui Horia. Se opuseră ordinilorŭ archierescĭ și au făcutŭ cele ce au

trebuitŭ sĕ le facă. Dér cum sĕ nu facă, când pressa descrie pe archierei ca pe nisce unelte triste în mâna guvernului... Adĭ preotulŭ din Indolŭ e stăpânŭ pe situaţiune, elŭ »nu ţine cu biserica, ci cu »Gazeta.»

Fóia maghiară ne vorbesce în fine că este datoria archiereilorŭ sĕ sufere tóte atacurile — cum a suferitŭ Christosŭ (sic!) rugându-se încă pentru nemernicii carĭ le causéză suferinţe fără a sci ce facŭ.....

Cetiţĭ prea sânţilorŭ părinţĭ şi vedeţĭ ce aţĭ făcutŭ!

SCIRILE DILEI.

In cerculŭ Braşovului s'au alesŭ ca deputaţĭ la sinodulŭ archidiecesanŭ d-nii **Diamandi Manole** comerciantŭ şi d. prof. **Ioan Popea**. Tóte sforţările câtorva de a scóte de deputatŭ pe d. advocatŭ I. Lengĕrŭ, au fostŭ fără efectŭ. de órece d. prof. I. Popea a avutŭ o maioritate de peste 500 de voturĭ.

—0—

In cerculŭ Branului au fostŭ aleşĭ ca deputaţĭ la sinodulŭ archidiecesanŭ d-nii Cavalerŭ **I. Puşcariŭ** şi Dr. **N. Popŭ** conrectorulŭ gimnasialŭ de aicĭ.

—0—

Duminecă în 22 Martie n. capela oraşenéscă va da unŭ concertŭ-serată în sala Hotelului Nr. 1. Publicului i se oferă de sigurŭ plăcuta ocasiune d'a audi încă odată capela oraşenéscă, cu atâtŭ mai multŭ că nu avemŭ nicĭ teatru nicĭ alte petrecerĭ.

—0—

Comitetulŭ esecutivŭ alŭ clubului advocaţilorŭ din Pesta a hotărîtŭ, ca congresulŭ advocaţilorŭ ţĕrii sĕ se întrunéscă în Pesta în a doua jumĕtate a lunei Augustŭ.

—0—

Societatea studenţilorŭ Universitarĭ din Jaşĭ a serbatŭ în diua de 5 Martie a decea aniversare a fondărei ei. Cu acéstă ocasiune s'a făcutŭ în sala Universităţii la orele 2 p. m. darea de sémă despre mersulŭ societăţei şi s'a ţinutŭ o conferenţă de D. Mihaiu Ionescu Ghinea, membru alŭ societăţei, despre *Evoluţiunea căsătoriei*.

—0—

Congresulŭ literaţilorŭ sudslavĭ, a cărui ţinere se oprise de cătră guvernulŭ croatŭ, totŭ se va întrunĭ. Se dice că s'ar fi găsitŭ unŭ espedientŭ potrivitŭ pentru ţinerea congresului.

—0—

»Voinţa Naţională« atrage atenţiunea direcţiunei generale a serviciului sanitarŭ asupra inundărei în ţéră a vinurilorŭ unguresci, carĭ mare parte suntŭ falsificate şi vătămătóre sănĕtăţii consumatorilorŭ. Până la instalarea laboratorielorŭ de chimiă pela principalele vămĭ, carĭ sĕ supună la o analisă chimică produsele, ce vinŭ din străinătate, ceea ce va cere unŭ timpŭ órecare, crede că direcţiunea sanitară ar trebui sĕ trimită la laboratorulŭ de chimiă dela Colţea tóte aceste produse, şi mai cu sémă vinurile unguresci, spre a le supune la o rigurósă analisă chimică, scoţĕndŭ din comerciu pe cele ce se vorŭ dovedi că suntŭ falsificate. Afară de acésta, atrage atenţiunea şi a d-lui ministru alŭ comerciului asupra falselorŭ etichete ce se punŭ pe sticle cu vinurĭ, dându-le aparenţa unorŭ produse indigene şi carĭ în realitate nu suntŭ decâtŭ nisce vinurĭ strĕine, mai cu sémă unguresci, falsificate ca şi etichetele şi carĭ strică sănĕtăţii consumătorilorŭ. Acésta constitue unŭ delictŭ penalŭ şi justiţia ar trebuĭ sĕ pedepséscă pe autorii lorŭ cu asprimea legilorŭ.

—0—

Congresulŭ bisericei naţionale sêrbe se va întruni în anulŭ acesta în Pesta. Obiectulŭ principalŭ alŭ desbaterilorŭ lŭ va forma elaboratulŭ sinodului episcopescŭ asupra modificării constituţiunei bisericescĭ. Lupta va fi înverşunată, de órece patriarchulŭ Angyelics voesce restricţiunea autonomiei bisericescĭ în favórea hierarchiei. Fóia sêrbéscă „Srbsko« lŭ numesce din causa acésta pe patriarchulŭ: omŭ egoistŭ, vanitosŭ, leneşŭ şi despotŭ, care nu e demnŭ de înalta sa posiţiune.

—0—

Totalulŭ veniturilorŭ brute ale regiei monopolului tutunurilorŭ (tăbacŭ) din România pe a doua jumĕtate a lunei Februariu a. c. este de lei 965,938 banĭ 64; ér dela 1 Aprilie 1884 până la 28 Februariu 1885 aceste veniturĭ au atinsŭ suma de 25,363.367 lei 93 banĭ, cu 345,537 lei 52 banĭ mai multŭ de câtŭ în aceeaşĭ epocă a exerciţiului 1883—1884. Veniturile regiei monopolului sărei pe a doua jumĕtate a lunei Februariu a. c. suntŭ: din exportaţiune, de lei 104,996 banĭ 50, şi din consumaţiune în ţară de 94,328,80 lei, dândŭ unŭ escedentŭ asupra aceleiaşĭ periode din anulŭ trecutŭ de 63,021 lei 50 banĭ din esportŭ, şi din consumaţiunea în ţéră de 37,567 lei 75 banĭ, ceea ce dă în totalŭ unŭ sporŭ pentru Statŭ de 100,589 lei 25 banĭ asupra aceleiaşĭ jumĕtăţĭ a lunei Februariu din anulŭ trecutŭ.

—0—

După informaţiunile ce le-a primitŭ »Naţiunea« în şedinţa de Lunĭ a consiliului comunalŭ din Bucurescĭ, d. Lindley şi-a esprimatŭ părerea ca pentru alimentarea Bucureştilorŭ sĕ se aducă apă din munţĭ. D-sa, studiindŭ văile Dâmboviţei, Ialomiţei şi Teleajenului, crede că acéstă lucrare ar costá vr'o 20 de milióne. Cum însă acéstă lucrare nu s'ar puté efectuá de câtŭ preste 10—15 anĭ, d. Lindley a recomandatŭ consiliului ca tuburile de distribuire a apei sĕ fie acum astfelŭ aşedate, încâtŭ sĕ pótă servi şi când apa va fi adusă dela munţĭ.

—0—

Bucătărésa preotului din Pichelsdorf, în Austria de susŭ, a cumpĕratŭ la licitaţiune una din cele mai marĭ pădurĭ cultivate ale Austriei cu suma de 24,000 fl. Cum a ajunsŭ bucătărésa la o asemenea avere, numai preotulŭ póte sci.

—0—

Fostulŭ secretarŭ alŭ ambasadei persiane din Viena, Mirza Hassan, a fostŭ arestatŭ în Viena, fiind-că s'a prinsŭ că falsifica fermane de „Ordine« persiane. Cu elŭ s'a arestatŭ şi funcţionarulŭ de bancă Isetisch, care încă e amestecatŭ în afacere.

—0—

Diarelorŭ din Bucuresci li se telegrafiéză din Zimnicea, că Marţĭ după amédĭ trăsnetulŭ a cădutŭ pe o casă din acelŭ oraşŭ, causându-i mai multe stricăciunĭ; împrejmuirea acestei case a fostŭ dărîmată şi mai multe ferestre de pe la casele vecine au fostŭ sparte. După aceea a cădutŭ pétră în mărimea bobului de porumbŭ (cucuruzŭ), care a duratŭ mai multŭ de 5 minute.

—0—

Diua de 14 Martie fiindŭ diua nascerii Regelui italianŭ, pretutindenea au fostŭ binecuvêntate stindardele nouĕlorŭ regimente, în Turin de cătră episcopĭ şi în Neapole de cătră cardinalii Alimonda şi San-Felice. Numai în Roma s'a amânatŭ ceremonia, după cum se dice, din causa condiţiunilorŭ puse de vicarulŭ cardinalŭ alŭ oraşului, Parrochi, în privinţa serbărei. Vaticanulŭ a pretinsŭ ca serbarea sĕ se facă într'unŭ locŭ închisŭ, unde sĕ nu asiste şi poporulŭ. In cameră s'a făcutŭ şi o interpelaţiune în acéstă privinţă. Generalulŭ Ricotti a rĕspunsŭ: Potŭ sĕ asigurŭ camera că singurulŭ motivŭ alŭ amânărei a fostŭ timpulŭ celŭ rĕu; revista şi sfinţirea stindardelorŭ s'a amânatŭ pentru o di mai potrivită. Nicotera adause la cuvintele ministrului: Dacă va permite Papa.

—0—

Muntenegrenii facŭ marĭ pregătirĭ pentru aniversarea esistenţei de 400 de anĭ a principatului muntenegrénŭ, ce se va serbá în Septemvre viitorŭ deodată cu aniversarea căsătoriei de 25 de anĭ a principelui Nichiţa.

—0—

Englesii au arestatŭ în Alexandria pe Zebehr paşa, pe fiu-sĕu, ér în Cairo pe alte trei persóne, despre care se bănuesce că au statŭ în corespondinţă cu Mahdiulŭ. Li s'au confiscatŭ multe hârtii.

CORESPONDENŢA NÓSTRA DIN COMITATE.

Selagiu, luna lui Martie 1885.

Suntŭ vr'o 12 anĭ decând poporulŭ din tractulŭ protopopescŭ alŭ Bredului, la stăruinţa d-lorŭ Teodorŭ Popŭ protop. tractualŭ, Dr. Ioanŭ Nechita şi Emericŭ Popŭ advocaţĭ, cari n'au cruţatŭ nicĭ cheltuelĭ nicĭ ostenelĭ umblândŭ din comună în comună, a fostŭ adusŭ până acolo, încâtŭ fieşte care comună şi-a oferitŭ parte contractulŭ împrumutului de statŭ, parte venitulŭ trilunarŭ a cârciumei numite cantorale, ca fondŭ în favórea scólei confesionale. Pentru realisarea acesteia susŭ numiţii domnĭ au şi făcutŭ paşiĭ necesarĭ şuşternându-se la locurile competente hârtiele cessionale, carĭ pentru comunele ce şi-au oferitŭ ca fondŭ pe séma scólelorŭ banii împrumutului de statŭ, s'au şi aprobatŭ, ér pentru cele ce şi-au oferitŭ venitulŭ cârciumeĭ trilunarŭ s'au respinsŭ, din causă că acelea fiindŭ proprietatea eschisivă a comunei nu se póte înstrăiná, vedĭ Dómne! căcĭ după opiniunea d-lorŭ stăpânĭ unŭ oferitŭ, care cu timpŭ va avé de a înaintá crescerea spirituală a tinerimei, făcêndŭ din ea membri folositorĭ patriei şi naţiunei — este unŭ ce straniu şi nu se póte încuviinţa.

Acele comune, cari au avutŭ norocŭlŭ a li se aproba ofertulŭ lorŭ de şi târdiu, suntŭ mângâiate ajungêndŭ acele dile sĕ-şĭ vadă dorinţa realisată, deórece contractele împrumutului de statŭ schimbându-se în cupóne li s'au retrămisŭ şi prin intervenirea d-lui Gavrilŭ Trifu, prof. la preparandia de statŭ din Zelău, s'au prefăcutŭ în valută austriacă, carea apoi, conformŭ decisiunei ultimului sinodŭ tractualŭ, s'au înmânatŭ prin d. protop. tractualŭ Teodorŭ Popŭ unui comitetŭ din fiescecare comună, care sub supraveghiarea preotului localŭ pre personalitatea sa va avé de a-i manipula. Acum numai dela zelulŭ şi prudenţa d-lorŭ preoţĭ atêrnă ca unŭ ofertŭ aşa de salutarŭ sĕ pótă ajunge fructulŭ doritŭ.

Intre comunele carĭ şi-au oferitŭ în favorulŭ scólei venitulŭ cârciumei cantorale este şi Bredulŭ, în firma speranţă, că din acela mai multŭ folosŭ va trage scóla, deórece anualŭ se urcă la 80—100 fl., dér dorinţa poporului, din graţia celorŭ dela cârma comitatului, a rĕmasŭ nerealisată. A trecutŭ câţiva anĭ dela negativa resoluţiune. Devenindŭ preotŭ în Bredŭ actualulŭ administratorŭ d. Clemente Popŭ, pĕtrunsŭ de dorulŭ de a vedé scóla parochiei sale cu vr'unŭ fondŭ, a probatŭ de câteva orĭ sĕ aducă poporulŭ spre a doná scólei contractulŭ împrumutului de statŭ în sumă de 500 fl., dér nu i-a succesŭ din causa desbinării în douĕ confesiunĭ a poporului întêmplată pe timpulŭ preoţiei tatălui sĕu. Domnia sa însĕ nedesperândŭ de causa sa a probat până ce i-a şi succesŭ. S'au făcutŭ hârtiile cessionale şi s'au şuşternutŭ comitetului centralŭ comitatensŭ, de unde însĕ s'a retrămisŭ cu resoluţiunea că lucrulŭ nu cade în resortulŭ activităţii lui, ci în a comitetului comitatensŭ. In înţelesulŭ îndrumării s'a suplicatŭ de nou la comitetulŭ comitatensŭ, trămiţându-se actele cancelariei administrative comitatense, ca acelea la timpulŭ sĕu sĕ le şuşternă adunării comitatense. Insă ce sĕ vedĭ? De acolo érăşĭ s'au retrămisŭ actele aflându-se nodŭ în papură, că conspectulŭ votanţilorŭ şi decisiunea comitetului comunalŭ luată la protocolŭ în acéstă causă nu este alaturată lângă recursŭ. S'a satisfăcutŭ şi acestei pretenţiunĭ. Acum dér a treia óră suntemŭ curioşĭ a vedé resultatulŭ; este însă speranţă că după atâtea îndrumărĭ dela Caiafa la Pilatŭ şi după atâta timpŭ va fi odată şi favoritorŭ resultatulŭ.

Adunarea comitatensă este aprópe, cugete bine d-nii membri ai aceleia, că prin aceea că vorŭ aproba cererea justă a Bredanilorŭ nu vorŭ fi părtaşĭ la pĕcatulŭ înstrăinării averei comunale, de care atâta se temŭ, când este pe tapetŭ vr'unŭ interesŭ românescŭ; ci din contră fie convinşĭ că prin fapta lorŭ umană şi salutară vorŭ face unŭ serviciu folositorŭ patriei şi învĕţământului.

După ce vr'o pénă mai desteră decâtŭ a mea nu s'a aflatŭ se vĕ informeze la timpulŭ sĕu despre procedura vice-comitelui din Selagiu faţă cu unii notarĭ românĭ, cugetŭ a fi de notorietate publică a aminti pe scurtŭ — deşi deja s'a finitŭ comedia înscenată — că acei, paremi-şe, 12 notarĭ românĭ, carĭ au îndrăsnitŭ a subscrie adresa trămisă prin inteliginţa română sĕlagiană fostului redactorŭ alŭ »Telegr. Rom.« d-lui Cristea cu ocasiunea destituirei sale, au fostu traşĭ sub cercetare disciplinară prin actualulŭ vice-comite Szikszai Lajos, — acelŭ individŭ, care la banchetulŭ Adunării generale a »Associaţiunei Transilvane« din Şimleulŭ Silvaniei prin toastulŭ sĕu îşĭ arĕta dragoste ne mai pomenită cătră Românĭ. Dar notarii au fostŭ absolvaţĭ de »crima comisă« contra guvernului părintescŭ şi fericitorŭ de popórele conlocuitóre, scăpândŭ numai cu o pedépsă în banĭ de 25 fl. de capŭ.

Sĕrace Române! departe ai ajunsŭ în patria'ţĭ străbună, când şi manifestarea între marginile legii a simţului tĕu curatŭ, — peste care singurŭ mai dispunĭ în aceste dile de grele nevoi, — încă ţi-se ascrie de crimă!

Circeanulŭ.

Raportŭ poliţienescŭ.

Din causa lipsei de spaţiu amŭ fostŭ siliţĭ sĕ amânămŭ până adĭ următorulŭ raportŭ poliţienescŭ, ce ni s'a înmânatŭ de cătră căpitanatulŭ poliţiei locale:

Dela ultimulŭ raportŭ poliţienescŭ ce a apărutŭ în fóia nóstră la începutulŭ anului curentŭ, nu s'au întêmplatŭ marĭ lucrurĭ, afară de »tumultulŭ studenţilorŭ« de deunădile, despre care în urma esagerărilorŭ şi desfigurărilorŭ faptului s'a scrisŭ şi în presa vienesă. Trecemŭ cu vederea acestŭ faptŭ şi amintimŭ, întêmplările poliţienescĭ mai micĭ.

Strîngĕtorulŭ de óse Friedrich Iosefŭ a spartŭ cutia de banĭ din cârciuma lui Iohann Mantsch în Blumĕna furândŭ 15 fl. Făptuitorulŭ a mărturisitŭ furtulŭ şi s'a predatŭ autorităţii penale competente.

Unŭ altŭ lungŭ de degete întră în curtea spălătoresei Catarina Czech din Braşovulŭ-vechiu şi'i fură rufe în valóre de 15 fl. O spălătorésă, înrudită cu cea furată şi care spăla rufele hoţului, descoperi furtulŭ şi hoţulŭ fù datŭ pe mâna tribunalului penalŭ.

La 22 Februariu n. c., representantulŭ »Albinei« advocatulŭ O. Sorescu făcŭ arĕtare că locuitorulŭ din Turcheşŭ Papp Ianoş alias Iepure a împrumutatŭ prin înşelătoriă, sub falsulŭ nume de Papp Ianoş, 300 fl. dela „Albina« şi a fugitŭ în România pe unŭ carŭ cu doi cai roibĭ închişĭ. S'a telegrafatŭ după elŭ, dar nu s'a prinsŭ.

Intr'o nópte din sĕptĕmânile trecute, nisce hoţĭ intrândŭ în cimitirulŭ israelitŭ de aicĭ au spartŭ cripta familiei Aronsohn. Făptuitorii, carĭ — durere — nu s'au putută prinde, se vede că n'au sciutŭ că morţii, pe carĭ voiau sĕ'i jăfuiască, găsiseră mai cu cale sĕ'şĭ lase comorile lorŭ pământescĭ în acéstă vale a plângerii şi sĕ nu-le ia cu ei în cerŭ.

La 2 Februariu, fiulŭ de 2 anĭ alŭ lui George Kati cădŭ într'o căldare cu apă fértă şi murĭ după scurtă

vreme în urma ranelorŭ pricinuite. Cercetarea făcută de tribunalulŭ penalŭ în acéstă privinţă n'a pututŭ constata că părinţii arŭ fi vinovaţĭ.

La 11 Februariu învĕţăcelulŭ de cismăriă Ravass István, sătulŭ de viaţă, îşĭ puse capĕtŭ vieţii împuşcându-se cu unŭ pistolŭ.

Acum câteva ḑile se rĕspêndì în oraşŭ sgomotulŭ că unŭ câne turbatŭ ar fi muşcatŭ mai mulţĭ ómenĭ. Spre liniştire se póte împărtăşi, că unŭ câne bănuitŭ de turbare s'a prinsŭ, dér că la disecarea lui s'a doveditŭ că n'a avutŭ turbare.

Ca încheiare sĕ amintimŭ şi unŭ casŭ comicŭ, ce s'a întêmplatŭ aci înainte cu câteva ḑile. Unŭ măestru de croitoriă din Pesta, desgheţatŭ şi galantŭ, unŭ modelŭ viu, voia sĕ facă aicĭ treburĭ bune propunêndŭ cele mai nouĕ şi moderne mode, şi primindŭ elŭ însuşĭ de lucru. Prin acésta elŭ deşteptă neplăcerea unorŭ calfe de croitorĭ în astfelŭ de modŭ, încâtŭ pentru protegiarea industriei locale se adunară la unŭ locŭ, se duseră înaintea hotelului Bucurescĭ, unde numitulŭ croitorŭ 'şĭ avea cuartierulŭ, şi acolo îi puseră alternativa: orĭ sĕ plece imediatŭ îndĕrĕtŭ la Pesta orĭ sĕ se predea lorŭ ca unui tribunalŭ penalŭ. Fiind-că croitorulŭ nostru nu voi sĕ satisfacă nicĭ uneia din aceste dorinţe, calfele de croitorŭ iritate se încercară sĕ ia hotelulŭ »Bucurescĭ« cu asaltŭ.

Dér în acestŭ momentŭ decisivŭ, curagiósa soţiă a hotelierului li se opuse şi isbutì sĕ respingă, prin energica şi impunătórea ei atitudine, pe duşmanĭ şi astfelŭ sĕ scape pe óspele ei de o sigură peire séu de o ruşinósă capitulare. Croitorulŭ fù avisatŭ la poliţiă, unde se sfârşi afacerea, ca în vederea protegiării esistenţii periclitate a acului de aci, sĕ se adreseze la autoritatea industrială competentă.

Mormonismulŭ.

Ḑiarele englese din nou se ocupă cu cestiunea Mormonilorŭ. Se ḑice că noulŭ preşedinte alŭ Statelor-Unite este unŭ duşmanŭ neîmpĕcatŭ alŭ acestei secte bisare. Aşa dar este de prevĕḑutŭ că Statulŭ Utah din nou va atrage asupra sa privirile pudibunde ale Europei scandalisate.

Acéstă pagină bisară din istoria Statelorŭ-Unite s'a uitatŭ póte şi o împrospĕtare a faptelorŭ de acum patru-spreḑece séu cincĭ-spreḑece anĭ nu strică. In anulŭ 1871, ḑiarele americane ne aduseră scirea de sensaţiă, despre care chiar puţinele ḑiare române scriseră câteva linii. Scirea despre care vorbiam, constă în faptulŭ că Brigham Young, şefulŭ statului Utah, marele sacerdot alŭ Mormonilorŭ, a fostŭ arestatŭ. Arestarea s'a făcutŭ într'unŭ modŭ liniştitŭ şi nimenĭ din cei carĭ trăescŭ în frumosulŭ oraşŭ alŭ Lacului-Sĕratŭ nu s'a opusŭ împotriva celorŭ carĭ arestară pe capulŭ religiunei lorŭ.

Arestarea lui Brigham Young a fostŭ semnalulŭ decadenţei mormonismului. De atuncĭ a trecutŭ treispreḑece anĭ şi étă-ne din nou în faţa unei altei scirĭ de sensaţiă. »O mişcare fanatică, scrie ḑiarulŭ »New-York Herald«, a cuprinsŭ statulŭ Utah. Proseliţii lui Brigham-Young s'au despicatŭ în două elanurĭ duşmane: unii menţinŭ poligamia, ér alţii se declară poliandri. Mişcarea devenindŭ îngrijitóre pentru moralitate, forţa lucrurilorŭ va împinge congresulŭ de a se ocupa pentru astădată seriosŭ cu acestŭ scandalŭ socialŭ, care face ruşine Americei.«

Inţelegemŭ bine că pudórea societăţei americane monogame este revoltată; şi la noi în Europa nu credemŭ că s'ar pute găsi vr'unŭ ḑiarŭ seriosŭ care s'ar însărcina cu apărarea dogmelorŭ lui Brigham Young. Mai multŭ decâtŭ atâtŭ; pare că este justŭ de a isprăvi în fine cu puterea spirituală şi cea temporală a predecesorilorŭ sĕi, pentru că aşa o voiesce principiulŭ familiei moderne.

Şi noi la rêndulŭ nostru amŭ fostŭ de aceeaşĭ părere, dacă însĕ familia creştină din America ar fi practicatŭ rigurosŭ monogamia. Dar esaminarea mai profundă a societăţei nóstre a căreï consciinţă se resolvă în contra paligamiei, ne demonstră într'unŭ modŭ nediscutabilŭ, că monogamia nu domnesce mai multŭ la noi decâtŭ la mormonĭ. Societatea nóstră şi cea Americană n'au în acéstă privinţă mai multŭ în plus decâtŭ ipocrisia. Altă diferenţă nu esistă. Atuncĭ pentru ce atâta sgomotŭ, fulgere şi tunete îndreptate în contra unei mânĭ de ómenĭ semi-sĕlbaticĭ şi ignoranţĭ.

In mormonismŭ, şefii statului Utah, precum ne povestesce »New-York Herald,« carĭ se bucură de o situaţiune economică fórte înaltă, potŭ avea atâtea femei, câte potŭ nutri şi îmbrăca. In Turcia poligamia nu esistă decâtŭ pentru cei avuţĭ. Acésta din causă că numĕrulŭ femeilorŭ se urcă séu scade după forţa economică a şefului familiei. Aşa că numai unŭ numĕrŭ fórte restrînsŭ de ómenĭ posedă mai multe femei. Sĕracii şi în generalŭ simplii muritorĭ suntŭ monogamĭ la Mormonĭ şi Mahometanĭ prin necesitate.

Ei bine, ce vedemŭ în societatea Americană modernă dacă nu acelaşĭ lucru? Căsătoriile nu suntŭ óre regulate asemenea pe sigura basă economică? Care din ómenii avuţĭ va cuteza sĕ ne ḑică, cumcă în viaţa sa nicĭ odată n'a practicatŭ poligamia?

O singură diferenţă: precum la poligamii de principiu protecţiunea femeii este permanentă, concubinagiu devine legalŭ şi simultaneu; la noi, din contră elŭ este succesivŭ. După ce o femee este părăsită, ea trece la unŭ altu şi se degradéză gradatŭ, permiţêndŭ prin acésta ca alăturĭ cu o poligamiă universală sĕ se practice pe o scară întinsă o poliandrie totŭ aşa de generală. Sĕ mai adaogemŭ la aceste ḑise, că în societatea modernă europénă în acéstă privinţă se mai adaogă la ipocrisiă, crima miserabilă de a părăsi o femeă, care apoi trecêndŭ în rêndurile fiinţelorŭ înjositóre devine paria societăţii.

Monogamia este cestiunea de care depinde demnitatea femeii. Spencer observă că în generalŭ femeile suntŭ prin natură monogame, ér bărbaţii din contră poligamĭ. Darvin, vorbindŭ despre flamingo, cocostîrcĭ etc. ḑice că monogamia nu este trăsura caracteristică a omului, ci din contră se póte observa chiar la plumiferĭ. Bărbaţii în generalŭ suntŭ tîrîţĭ de pasiunea procreaţiunei, pe când femeia care concepe, care înţarcă, care sufere, privesce raporturile secsuale multŭ mai seriosŭ. Nicĭ într'unŭ statŭ n'a esistatŭ legĭ contra seducerei bărbaţilorŭ de cătră femei, şi legenda soţiei lui Pentefrie este o glumă.

Déca Americanii voiescŭ seriosŭ sĕ introducă în statulŭ mormon monogamia, apoi îi sfătuimŭ a nu compta de locŭ pe bărbaţĭ, precum o face în generalŭ civilisaţiunea şi societatea modernă, ci din contră pe femeiă, de órece acésta este în interesulŭ ei. Dér pentru acésta femeia trebue sĕ fiă emancipată de sub tutela bărbatului, sĕ devie independentă şi prin urmare sĕ nu mai fiă forţată a se da séu a se vinde. Atuncĭ şi numai atuncĭ monogamia va fi respectată.

Iată dér puţine cuvinte ce amŭ avutŭ de ḑisŭ asupra evenimentelorŭ ce îngrijescŭ congresulŭ din Waschingthon şi revoltă consciinţa celorŭ carĭ tună şi fulgeră în colónele ḑiarului »New-Jork-Herald.«

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Pesta, 19 Martie. — Intreprinderea telefonică a capitalei, în urma contractului de cumpĕrare, trece în proprietatea statului. Proprietarulŭ de până acum conduce mai departe întreprinderea ca arendatorŭ.

Kaiserslautern, 19 Martie. — In mina de cărbunĭ dela Kampfhausen lêngă Saarbrücken s'au nenorocitŭ 217 minerĭ, dintre carĭ au fostŭ mântuiţĭ până acuma numai 17, ér' 92 s'au scosŭ afară morţĭ. Grópa întrégă s'a dĕrîmatŭ. Esplosiunea s'a întêmplatŭ alaltaerĭ nópte cătră ora 1.

Viena, 19 Martie. — In camera deputaţilorŭ a fostŭ în cursulŭ vorbirei lui Knotz o viuă scenă. Numitulŭ deputatŭ a ḑisŭ, că se urmăresce planulŭ d'a se face din Germanii Boemiei ceea ce s'a făcutŭ din Rutenĭ. Czerkavski păşì înaintea lui Knotz şi ameninţându-lŭ îlŭ provocă sĕ lase pe Rutenĭ în pace. Larma a fostŭ mare. Deputaţii părăsiră locurile lorŭ. Preşedintele ridică şedinţa spre a se pute goli mai ântêiu galeriile şi a chematŭ după aceea pe Czerkavski la ordine, fiindcă a datŭ ansă la turburărĭ.

DIVERSE.

Inimă şi naivitate. — Unŭ oficerŭ de marină se preumbla într'o ḑi în munţii dela Ischl, şi pentru că nu cunoscea drumulŭ, intră într'o colibă şi rugă pe femeia ce găsì aci de a-i da fiulŭ ei pentru a-lŭ conduce. Mama primì bucurosŭ cererea lui, şi copilulŭ începù sĕ alerge veselŭ înaintea oficerului, până ce găsiră drumulŭ. Oficerulŭ voi sĕ-i plătéscă ceva, dér copilulŭ refuză ḑicêndu-i: Militarii n'au banĭ. — Ah! rĕspunse oficerulŭ, şi de unde scii tu acésta? — O sciu că amŭ unŭ frate soldatŭ şi n'are nicĭ odată banĭ. Chiar aḑĭ, mama a vêndutŭ cea din urmă óie şi i-a trimisŭ totŭ ce a luatŭ pe ea. Mişcatŭ d'acéstă naivă simplicitate, oficerulŭ de marină se întórse la colibă, plătì femeii de trei orĭ valórea óiei, şi făgăduì că va avea grije de fiulŭ ei décă se va purta bine. Se înţelege fórte lesne că oficerulŭ de marină s'a ţinutŭ de vorbă, căcĭ era archiducele Ferdinand Maximilianŭ.

***

Societăţile secrete în China. — »Românulŭ« dă din ḑiarele parisiane următórele amĕnunte asupra societăţilorŭ secrete din China: Aceste societăţĭ suntŭ numĕróse şi grozave. Tóte se nascŭ din puternica şi antica „Asociaţiune a lui Hung.« Guvernulŭ francesŭ nicĭ nu scie că espune în acéstă campaniă din Tonching, trupele şi colonii francesĭ sĕ fie nimiciţĭ de nişce duşmanĭ nevĕḑuţĭ. Istoria asociaţiunei lui Hung se perde în nóptea timpurilorŭ. Este cu neputinţă de precisatŭ epoca când a luatŭ nascere acéstă putere. Ea este inerentă spiritului chinezŭ a căruia tóte manifestaţiunile suntŭ misterióse şi simbolice. Asociaţiunea lui Hung a fostŭ mai ântâiu filosofică. Misterele sale nu au fostŭ cunoscute de câtŭ de cătră membri cei mai instruiţĭ. Ea nu se schimbă în societate politică decâtŭ sub apăsarea Mongolilorŭ, carĭ striviră sub piciórele lorŭ, în chipulŭ celŭ mai batjocoritorŭ, naţionalitatea chineză. Aceştia au silitŭ pe poporaţiunea Chinei întrégă sĕ adoptoze costumulŭ lorŭ şi, ca semnŭ înjositorŭ de supunere, au silitŭ pe bărbaţĭ sĕ-şĭ lase sĕ crescă pĕrulŭ şi apoi sĕ-lŭ împletéscă într'o códă. Unŭ faptŭ de însemnatŭ este că fundatorulŭ dinastiei Ming a fostŭ cavalerŭ alŭ societăţii lui Ming şi în copilăria sa preotŭ a lui Boudha. Afiliaţii societăţii lui Hung urăscŭ până la mórte pe strĕinĭ şi detestéză dinastia lui Mandehor, ḑisă a lui Tsing. Leagănulŭ acestei cumplite asociaţiunĭ este în provincia Canton, afiliaţii însă s'au rĕspânditŭ peste totŭ imperiulŭ, înarmară oştirĭ numĕróse, înarmară chiar şi flote. Unulŭ din aceşţĭ afiliaţĭ numitŭ Row-Sing, dér cunoscutŭ mai bine sub numele de Roxinga, în 1640, pune mâna pe Formosa şi după ce a alungatŭ pe Olandezĭ, alcătuesce unŭ guveruamêntŭ regulatŭ. Curtea Chinei îi numesce »arḑĕtorĭ de tămâie, secta Lothusului albŭ,« dér mai cu sémă »societatea pămêntului şi a cerului«. Asociaţiunile iau la rêndulŭ lorŭ numele de »cele trei societăţĭ unite, cerŭ, pămêntŭ şi omŭ.« Ramurĭ ale acestei asociaţiunĭ se găsescŭ la Java, Sumatra; fiecare ramură se împarte în alte ramurĭ; la loge corespundŭ sub-logile; fie-care şefŭ de loge are lozinca sa astfelŭ: »Ridicarea, dreptatea, mare şi pămêntŭ, cuţitulŭ séu sabia cea mare, cuţitulŭ celŭ micŭ séu pumnalulŭ« etc. Spaţiulŭ lipsesce pentru a face destăinuirea tuturorŭ logilorŭ şi posesiunilorŭ pe care le are acéstă sectă în imperiulŭ chinezŭ: »Hotelulŭ Lothusului albastru în provincia Fuh-Kiun, »domenulŭ Feönixului« în provincia Kang-Su etc. Nu putemŭ intra în amănunţimele guvernării societăţii şi la cercetarea celorŭ 71 articole ale codului sĕu, din care 36 suntŭ relative numai la jurămêntŭ. Este destulŭ numai sĕ spunemŭ că steagurile galbene, negre şi altele de diferite colorĭ pe carĭ le-amŭ vĕḑutŭ séu le-amŭ luatŭ dela chinezĭ aparţinŭ realminte societăţilorŭ secrete de care vorbimŭ, care nu numai voiescŭ sĕ alunge pe Francesĭ, dér tindŭ chiar la rĕsturnarea guvernului actualŭ chinezŭ.

***

Sĕ cere unŭ naşŭ pentru o stea. — Ḑiarulŭ »Cerulŭ şi Pămêntulŭ« poblică următórea notă ciudată: D. Palisa, astronomŭ la observătorulŭ din Viena, cunoscutulŭ descoperitorŭ alŭ micelorŭ planete, doritorŭ ca sĕ adune fondurĭ pentru expediţiunea ce pregătesce cu scopulŭ d'a observa eclipsa totală a sórelui ce se va întêmpla în Augustŭ 1886, vestesce că vinde, pe preţulŭ de 1250 lei, dreptulŭ pentru cumpĕrătorŭ d'a boteza cum ar voi asteroidulŭ Nr. 214, descoperitŭ în urmă. Cine este amatorŭ? D. Palisa a descoperitŭ şése asteroide în 1884; ele sunt însemnate cu Nr. 236, 237, 239, 242, 243, 244. Cele cincĭ dintêiu pórtă numele următóre: Honoria, Cœlestina, Adrastea, Kriemhild şi Ida. Nr. 240 aştéptă unŭ naşŭ orĭ naşă. Iată prilejulŭ d'a face darŭ împĕrătescŭ. A oferi diamante unei fiinţe iubite, lucrulŭ ar fi prea învechitŭ, dar sĕ-i oferĭ o stea, este nou de totŭ.

***

Rea de limbă. — „Cămila póte lucra optŭ ḑile, fără să bea,« istorisea deunăḑĭ unŭ bărbatŭ soţiei sale, care e cunoscută ca rea de limbă şi gata la orice rĕspunsŭ. — »A, asta nu-i nimicŭ,« rĕspunse soţia fixândŭ aspru pe bărbatulŭ sĕu, „eu cunoscŭ o cămilă, care póte sĕ bea optŭ ḑile fără sĕ lucreze.« Bărbatulŭ, care se simţise rĕu pişcatŭ, se retrase în odaia d'alăturĭ fără sĕ mai ḑică o vorbă.

***

Unŭ tâlharŭ desgustatŭ. — La Paris, într'o séră d. Fours, giuvaergiu şi ceasornicarŭ, era singurŭ în prăvălia sa, când trei indivíḑĭ intrară şi unulŭ dintre ei rugă pe ceasornicarŭ ca sĕ-i examineze ceasornicolŭ care nu mergea bine. Pe când ceasornicarulŭ se uita la maşină cu lupa, proprietarulŭ ceasornicului îlŭ apucă de odată de gâtŭ strigândŭ tovarăşilorŭ sĕi: „Eu îlŭ ţiu bine, voi lucraţĭ repede.« Şi într'adevĕrŭ aceştĭ indivíḑĭ începură sĕ'şĭ umple busunarele cu giuvaericale. Dintr'o smucitură desperată, d. Fours isbuti sĕ scape şi punêndŭ mâna pe revolverulŭ sĕu care era într'unŭ sertar, trase două focurĭ asupra aceluia care îlŭ ţinuse, şi care cădù fiind atinsŭ în regiunea inimei, apoi îndreptă arma asupra celorŭ l'alţĭ doi carĭ se grăbiră a fugi. Atraşĭ de sgomotulŭ armelorŭ, sergenţii de oraşŭ alergară şi puseră mâna pe rănitŭ pe care'lŭ duseră la comisie. Dênsulŭ nu rĕspunse comisarului de câtŭ aceste cuvinte: »Lasĕ-mĕ în pace! Nu spui nimicŭ. Mĕ desgustĭ.« In urmă a fostŭ dusŭ la spitalŭ.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 18 Martie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4% . . .	98.85
Rentă de hârtiă 5% . .	93.85
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	98.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	122.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	109.50
Bonurĭ rurale ungare . .	103.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	102.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	102.—
Bonurĭ rurale transilvane	101.80
Bonurĭ croato-slavone . .	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	119.25
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	119.30
Renta de hărtiă austriacă	83.35
Renta de arg. austr. . .	83.70
Renta de aurŭ austr. . .	108 60
Losurile din 1860 . . .	138 80
Acţiunile băncei austro-ungare	861.—
Act. băncei de creditŭ ung.	309.—
Act. băncei de creditŭ austr.	300.80
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.80
Napoleon-d'orĭ	9.80½
Mărcĭ 100 împ. germ. . .	60.60
Londra 10 Livres sterlinge	124.45

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 5 Martie st. v. 1884.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%). . . .	92½	—
Renta rom. amort. (5%) . .	94⅛	—
» convert. (6%) . .	—	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.) . .	32	—
Credit fonc. rural (7%) . .	100½	—
» „ „ (5%) . .	83¾	—
» » urban (7%) . .	96¼	—
» » » (6%) . .	90½	—
» » » (5%) . .	83¾	—
Banca naţională a României	1200	—
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	294	—
« » » Naţională . .	210	—
Aurŭ	12.½%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 19 Martie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.75	Vênd.	8.81
Argint românesc	»	8.70	»	8.75
Napoleon-d'orĭ	»	9.78	»	9.80
Lire turcescĭ	»	11.—	»	11.04
Imperialĭ	»	10.—	»	10.02
Galbenĭ	»	5.70	»	5.76
Scrisurile fonc. »Albina« . .	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	127.—	„	128.—
Discontulŭ »	7—10 % pe anŭ.			

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. Gross.

Anunţămŭ acelorŭ onoraţĭ cetitorĭ, carĭ vorŭ bine voi a se aboná la fóia nóstră de aicĭ încolo, că avemŭ încă în reservă numerĭ dela începutulŭ anului 1885, prin urmare potŭ sĕ aibă colecţiunea completă.

Administraţiunea »Gazetei Transilvaniei.«

Mersulŭ trenurilorŭ

pe inia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
(	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7.07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5.59	9.18	
(	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
(	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
(	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mező-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
(	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
(	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
(	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.09	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
(	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bĕrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) **Petroşenĭ**

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.